

Taxa postala
 plátó in num.
 No. 224713-929

Szerkesztőség
 és kiadóhivatal
 10. Csal. Str.
 Baron L. Pop
 Előfizetői

10. Telefon: 9-77. Előfizetői
 Havonta 110, negyede
 évre 500, egészévre
 földre: Havonta 2, negyede
 félre: Havonta 2, negyede
 félre: Havonta 2, negyede
 félre: Havonta 2, negyede

10. Telefon: 9-77. Előfizetői
 Havonta 110, negyede
 évre 500, egészévre
 földre: Havonta 2, negyede
 félre: Havonta 2, negyede
 félre: Havonta 2, negyede
 félre: Havonta 2, negyede

KELELET

Dr. Robert
 Budapest

ESZDÓPOLITIKAINAPILAP

Bermentetlen
 leveleket nem
 fogadunk el.
 Késirátok
 megőrzését és visszaküldését nem
 vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
 Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
 Ferenc. Bukaresti szerkesztő Há-
 ncsai Ernő, Str. Matei Mile 8.

Csütörtök, 1934 május 10.

5694. ÉV IJAR 25. XVII. ÉVF. 103 SZÁM.

Nyelvcsázhuszonegyéből — százhatvan

Néha az utszéli bölcsességeket tartalmazó közmondások is megdöbbentő igazolást nyernek a mindig megújuló tényekben.

Az a közmondás, mely szerint az egész világ egy város, most egy amerikai híradás megdöbbentő tartalmával igyekszik bizonyítani azt, hogy a jelenkori ifjúság, a háboru utáni első és második generáció fiai, nemcsak Romániában mutatnak megdöbbentő szellemi és erkölcsi elnyomorodást, hanem széles e világon, legkivált pedig az amerikai Egyesült Államokban.

Nem véletlen az, hogy szerte a világon a faszizmus a jelenkori ifjúságból rekrutálja a maga híveit, abból az ifjúságból, amelynek szellemi eltévelyedése és deklaszálódása talán szüleinek gazdasági deklaszálódásánál is nagyobb méreteket öltött, amely könyvek helyett a sportban látja élete kiterelvényesedését legfőbb hajtóerejét s amely kétségbeesítő szemtelenségében az erőszakot, főképpen pedig az erőszakkal megszerzett anyagi előnyöket adóralja.

Nyilvánvaló, hogy ezekért az eltévelyedésekért nem lehet kizárólag csak az ifjúságot ültetni a vádlottak padjára. Ez az ifjúság h maga kalandor-romantikáját a világháboru „erkölcsi” hagyományaiól merítette és ama politikuskok mérhetetlen elajlasodásából egészítette ki, amely Európában még mindig legfőbb gálya az anyagi és szellemi megújulásnak.

A háborus nemzedék atyjának büneiért nem kismértékben lakol ez a mai ifjúság. A lövészárkok szennyéből és vérmámorából hazatért atyák, a papírtalpu bakancsok szállításából meggazdagodott újgazdagok nem örökíthették át utódjukra olyan magasabbrendű erkölcsi értékeket, amelyek ezt az ifjúságot a szó reális és nemes értelmében vejt ideálistizmus felé hajthatták volna.

Az is természetes, hogy a pergőtűzekben és kizárásokban ősemberré visszavadt atyák, a front mögött éhségben és gondokban megfáradott anyák nem adhatták át eme nemzedéknek értelmetlenül azokat a humanista és szellemi kincseket, amelyek a háboruelejtő nemzedéket, osztálykülönbségre vajó tekintet nélkül, át-hajtották.

E kincsek, eme értékek nélkül pedig soha és sehol nem lehetett olyan társadalmi és emberi célkitűzéseket stabilizálni, amelyek az emberek, főleg pedig az ifjúság veleszületett bünnözését és antiszociális hajlamait magasabb erkölcsi és szellemi erőkké kompenzálhatják.

A mai ifjúság lelki és szellemi elfajzásáról nemcsak a bukaresti fiatalokorú gyilkosok és rablóvezérek adnak megdöbbentő bizonyítást, hanem az amerikai jelentés is, amely szerint az amerikai tanulójfjúság legnagyobb része olyan szellemi alacsonyabbrendűségben szenved, mely sajnte kizárja azt, hogy ezekből az ifjakból jobbérzésű, kiegyensúlyozott lelkű polgárok válhassanak.

A jelentés szerint Samuel D. Levy amerikai gyermekbíró kétszáz tünitónak előadást tartott az amerikai gyermekbűnözésről. A bíró szerint egy kíváló amerikai pszichológus 821 minden válogatás nélkül összeterejt amerikai gyermek közül mindössze 150-et talált közepesértelműnek, tízet átlagon felüli értelemmel rendelkezőnek, míg a fennmaradó 661 gyermek szellemi képességét a normálistól is lényegesen alacsonyabbak voltak.

A bíró megjegyzése szerint 821 amerikai gyermekből mindössze 160-at tesz ki azoknak a számból, akik ép erkölcsi és szellemi érzékkel vágnak neki az életnek, míg a többiekből nagyjában antiszociális és bünnöző elemek lesznek, aszerint, hogy milyen életkörülmények között élnek jelenleg és milyen életkörülmények közé kerülhetnek később.

Egyrésztük a törvényen kívüli, másrésztük a törvényen belüli gangsterek számát fogja szaporítani, tehát vagy rablók, illetőleg rablóvezérek vagy pedig

A kormány elhatározta a megvásárolt kukoricakészletek immobilizálását

Mégis sor kerül a kiviteli prémiumokra

Bucuresti-Bukarest, május 9. Ma dél előtt az ipar és kereskedelmi miniszteriumban értekezletet tartottak Teodorescu miniszter elnökletével, amelynek tárgyát a kiviteli prémiumok bevezetése képezte. Az exportjuttalmak engedélyezésének kritériumai a világpiaci árak betartása, a kereskedelmi mérleg egyensúlya azzal az állammal szemben, amelybe az export irányulna, továbbá a pénzügyi lehetőségek.

A földművelésügyi minisztérium közli: a kormány gazdasági delegációja elhatározta az összes megvásárolt tengerikészletek immobilizálását. Ennek következtében felhívja mindazokat, akiknek ilyen készletek vannak birtokukban, tegyenek javaslatot azok eladására a központi élelmészeti hivatalnál (Str. Barsei 2.), vagy a bukaresti Import Export hivatalnál.

Óriási tűzvész pusztított egy beszarábiai kisvárosban

Husz ház égett le Noua Sulitaban

Bucuresti-Bukarest, május 9. Cernautiból közlik: Noua Sulita városkában amely Cernauti és Hotin megyék határán van, az elmúlt éjjel tűz ütött ki. Rövid idő alatt az egész piac lángokban állott. Óriási pánik keletkezett, a lakosság között, amely nem tudott megmenteni semmit. A hatóságok segítséget kértek Cernautiból, ahonnan azonnal elindultak a tűzoltók Cantamir ezredes vezetésével. Félóra alatt a helyszínre érkeztek, de közben már 20

ház, köztük egy gyógyszertár és a Banca Centrala épülete teljesen leégett. Kigyulladt és felrobbant egy petróleumraktár is, az egész várost rémületbe ejtve. Reggel 10 órakor lokalizálták a tüzet. A kár több mint 10 millió. A tűz a Grossmann-féle gyógyszertárban keletkezett.

Szabvány, május 9. Tegnap óta nagy erdőtűz pusztít a bikszádi erdőben. A lakosság a tűzoltósággal vállvetve dolgozik a tűz lokalizálásán.

Napok kérdése, hogy a külföldi hitelezőkkel való megegyezés létrejöjjön

Bucuresti-Bukarest, május 9. Az Adeverul értesítése szerint a kormány jelentést kapott, hogy a francia kormány, valamint a stabilizációs kölcsönt annakidején külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások kedvező fordulatot vettek Romániára nézve. Izraelu államtitkár, aki a párizsi tárgyalásokat vezette, Bukarestbe érkezett és Slavescu pénzügyminiszternek jelentést tett a tárgyalásokról. A Lupu szerint Lazeanu 3 javaslatot hozott

a hitelezők részéről hogy a tárgyalások május 15-ig befejezést nyerhessenek. Slavescu hír szerint egyeseket el is fogadott ezek közül és a minisztertanács is magáévá tette, úgy, hogy ily értelmű távirati utasításokat küldtek a Párizsban maradt román delegációnak. Hivatalos körök remélik, hogy a hitelezők javaslatainak elfogadása következtében néhány napon belül megkötik a megegyezést és a román delegáció azonnal visszatér az országba.

nagyspekulánsok szolgálatában álló népesség és katonaság lesznek.

Ha ezeket a megbízható és tudományos adatokat olvassuk, bármily megdöbbentés, sőt egyenesen kétségbeesés fog el bennünket olyastukon, mégis megértjük korunk nagy erkölcsi és szellemi katalizmáinak okozati összefüggését. De egyben azt is látjuk és azt is megtudjuk, hogy azok a drasztikus rendszabályok, amelyek az ifjúság körében felburjánzó anarchikus ösztönök megfékezésére eszlelnek ki — nem fognak, mert nem járhatnak, komoly eredményekkel. Nem járhatnak pedig azért, mert a baj gyökere nem is annyira az ifjúságban kapaszkodik meg, hanem inkább az atyákban, azokban a felnőttekben, akik ennek a szerencsétlen ifjúságnak nem tudták igazi ideálokat adni, akik a becsület, az önfeláldozás, a kultúra és a tisztultt emberi érzések helyett — a tankok, az erőszak, a bombavető repülőgépek, a tömegmészárlás, a házmegelynomás, a kizsákmányolás, a házugság és a politikai rosszhiszeműség világát mutatták nekik követendő mintaképpül.

A demokrácia hatalmas népevelő eszköz, igazi jellemképző attributum a tömegek és főleg az ifju tömegek magasabb szellemi és anyagi szintre való emelésének célkitűzéseiben, de ez a célkitűzés csak akkor válthatik nemessé, ha a célok zászlóit emelkedett lelkek és haladott szellemek emelik magasra.

A világháboru utáni vezető generációról mindezt nem lehet elmondani. A világháboru követő évtized demokráciájának vezetői a demokrácia szemenszedett árulóivoltak és mentalitásuk nem haladt túl a világháboru gyilkos légkörének határait.

Ez a generáció nem adhatott tisztult, modern, valóban jellemképző nevelést annak az ifjúságnak, mely, sajnos, teljesen az ő képre teremődött, úgy szellemi, mint erkölcsi vonatkozásokban. Eppen ezért egy kissé szemforgató megnyilatkozásnak kell tekintenünk, emellett inkább a rémültség, mint az őszinte erkölcsi felháborodás jelének, ha az atyák kizárólag az ifjúságra akarják áttolni szellemi és erkölcsi leromlásának ódiáját.

VILÁG TÜKRE

A fekete könyv

A napokban jelent meg a Comité des Delegations Juives kiadásában Párizsban a németországi zsidóknak 1933. évi helyzetéről szóló Fekete könyv. Vaskos kötet ez és 535 oldalon tárgyalja „tények és dokumentumok” alapján azt az irtózatosszenvedést, amit a németországi zsidóknak el kell tünniök hazájukban. E könyv előszavából vesszük az alábbiakat.

Mi lesz, mi várható a jövőben? A németországi nemzeti felkelés előtt 550 ezer zsidó élt a birodalomban, 50 ezer közülök elmenekült Németországból. Hitler ur kívánsága, hogy „Német ország kulturális és szellemi életéből irtassanak ki a zsidó intellektuálisok feleslegei”, sikerült. Huszezer professzor, tisztviselő, ügyvéd, orvos, fogtechnikus, építész, mérnök, újságíró, zsinész, „kikapcsolódott”, vagyis elvesztette kenyereit és hivatását.

Először elveszítették egzisztenciájukat, azután kivándoroltak. Nem kevés azoknak a száma is, akiket be lehetne sorolni egy harmadik rubrikába: azok közé, akik eldobták maguktól életüket akkor amikor életük tartamát rabolták el tőlük. Hitler kormánya alatt nem csináltak statisztikát a zsidó öngyilkosokról.

A zsidóknak egy további része önálló kereskedő, felügyelőbizottsági tagok, igazgatók és vezető alkalmazottak csődbe mentek, mindenüket eladták, elvesztették pozíciójukat.

Egy másik része, aki alkalmazásban volt és munkát vállalt, felmondást kapott és elbocsátották munkahelyéből. Ezek talán még ma is, ha nem is minden nehézség nélkül, de kapnak munka nélküli segélyt.

Mindenzen kategóriák hozzátartozói javarészen abból élnek, hogy felemészítik megtakarított pénzüket. Ha már nincs pénzük, eladják batoraikat, ha nincs holmijuk, akkor külföldi rokonai, vagy fajtestvéreik támogatását veszik igénybe. A közeljövőben sem fognak elmaradni az öngyilkosságú esetek. Sokan, nagyon sokan holnap már mint „légi egzisztenciák” fognak tengődni, ha ugyan már ma nem azok. Ügynek, képviselők, közvetítők, minden feladat híján, minden kilátás nélkül máról holnapra tengődő emberek. A német gazdasági élet, amely amugy is a krízis állapotában van, antiszemizmus nélkül sem tudna foglalkoztatni ilyen egzisztenciákat.

Azután hátra marad még a kereskedőknek az a maradványa, amelynek még van üzlete és az a munkásréteg, amely még dolgozik. Biztos pozícióról náluk sem lehet szó. Vajon fognak-e továbbra is dolgozni? Legkilátásosabbnak látszik a kapitalisták helyzete, akik a háttérben maradnak, akiknek neve nem veszélyeztetet egyetlen céget sem, részvényesek, tiszta aranyemberek. Minden más kategória számára nem lehet jó prognózist felállítani. A forradalom, ami a zsidók üldözését illeti, nincs lezárva, annak ellenére, hogy Hitler ur elrendelte a forradalom beszüntetését. Vezető nemzeti szocialisták mondták ugyan, hogy a zsidók csendben és a törvények keretei között járjanak foglalkozásuk után, de ezzel szemben mennyőrgőz nyilatkozatok történtek: nem kell sietni, mindenki sorra kerül. Ezt Goebels ur mondotta és fájdalom, komolyan kell venni

Engel még augusztus 29-én, mint Nagy-Berlin kerületi államkomiszáriusa jelentette ki, hogy a harcok tovább folynak szüntelenül az üzemek nemzeti szocialista sejtjeiben azzal a céllal, hogy mindenki, aki nem német kell, hogy minden vonatkozásban ártalmatlanná tétessék. Raiffeisen, a frankfurti szövetségi központ igazgatója, egy köriratban viszont ilyen programot állít fel: a zsidó tőke elleni harcot maradék nélkül végre kell hajtani.

Sok ilyen harsány kiáltást küldtek világágra, egyre újabbat és újabbat lehet hallani, nem tudjuk a birodalmi kormány akaratával történeke ezek, vagy akarata ellenére. Egy bizonyos: a zsidók elleni bojkott mintha nem akarna megszűnni.

Neurath ur ezt mondotta a külföldi zornalisztikának:

— Nem kételkedem benne, hogy a sok hebehurgya beszéd a német belpolitikai ügyekről, mint amilyen az úgynevezett zsidó kérdés, gyorsan el fog nemulni.

Mi azonban kételkedünk benne. Abban is kételkedünk, hogy Neurath ur nem kételkedik. Dr. Arthur Ruppin, a híres szociológus, becslése szerint 200 ezer zsidónak nem lesz többé egzisztenciája Németországban. Azt hisszük, hogy optimistikusan becsülte meg a dolgokat. Annyi bizonyos, hogy az egzisztenciájuktól megfosztott zsidó emberek problémája nemcsak a német kormány ügye.

Neurath ur oktalanságnak tartja, hogy a külföld beszél ezekről az ügyekről, amelyek tisztára német belügyek. Massaryk elnök a bevándorló országok egyikének államfője, azt mondotta a Zsidó Távirati Iroda képviselőjének, hogy ezt a problémát nemzetközi jellegű miatt nemzetközileg kellene megvitatni. A mi számunkra ez a felismerés ne múj. 1896-ban írta Teodor Herzl:

„A zsidó kérdés nemzeti probléma, de hogy megoldjuk, ahhoz szükséges, hogy ezt politikai világkérdéssé tegyék. olyan ügyé, amelyet rendezni kell a kulturnépek tanácsában.“

Jüdische Kultusgemeinde Caransebes

Konkurs

Die jüdische Kultusgemeinde Caransebes sucht für den Religions Unterricht sowohl in den Staats-Schulen als auch für Privat einen diplomierten Lehrer welcher gleichzeitig Rabbinatsverweser Prediger, der rumänischen, hebraischen und deutschen Sprache perfekt kundig, unbedingt rumänischer Staatsbürger, militärfrei und womöglich ledig ist. Schriftliche Offerte mit Gehaltsansprüchen, nebst Zeugnissen und Photographie sind der Vorsteherung der Caransebeser Kultusgemeinde einzu senden werden nur dem persönlich Berufenen ersetzt.

Die Gemeindevorsteherung.

FÉLIX

gyógyfürdő

Oradea mellett

A világ legerősebb gyógyfürdője! Csodás hatása természetes hévíz. Mindenféle reumatikus bántalmak és női bajok ellen, csonttörések után páratlan gyógyhatású. Teljes penzió. Lakás, elsőrendű étkezés (diétikusan is) és gyógyfürdő. Május hóban napi 80 lejtől 160-ig. Junius hóban napi 90 lejtől 180-ig. Jul., aug.-ban napi 100 lejtől 220. Szigorú felügyelet alatt álló elsőrendű orth. kóser étterem. Egész éven át nyitva!

Vasuti kedvezmény (50%) ebbe a fürdőbe egész éven át érvényes.

Select Mozgó

Szenzációs filmpremier!

Select Mozgó

VACSORA NYOLCKOR

EDNA FERBER és GEORG KAUFMANN nagyszerű szindarabja nyomán készült német párbeszédű film, főszerepekben a legnagyobb amerikai sztárok:

Jean Harlow, Madge Evans, Marie Dressler, Lee Tracy, Wallace Beery, Edmund Lowe

A kortársi zsidó szellemiség leg-reprezentatívabb műveit adja ki a „Fárosz“ könyvkiadóvállalat

Az erdélyi és zsidó írók műveinek kiadására alakult kiadóvállalat első évi programja

A Fárosz zsidó könyvkiadó megindította nagyarányú propaganda-munkáját, hogy mindenkihez, akit illet, eljusson ennek az irodalmi vállalkozásnak a programja és célkitűzése. Minden zsidó, aki a gondolkodó tehetségek formakész műveiben keresi a saját elképzeléseit, aki a maga és gyermekei jövőjének életútját szeretné legalább nagyobb körvonalakban látni, akinek szelleme fel akar oldódni a zseniális szellemek műveiben vagy akik csak szórakozni akar egy regény, vagy verskötet olvasásával, mindezek számára a Fárosz megszerzi az elmélyülés, az utmutatás, a nemes művészi örömök lehetőségét.

Irók, akik a haladás és emberiség vonalán mozgó és bennünket zsidókat közelebbi érdeklő értéket termeltek az utóbbi években, szóhoz jutnak a Fárosz gyűjteményében.

Szóhoz jutnak a Fárosz antológiában a zsidókérdéssel foglalkozó társadalomtudomány legjelesebbjei: Ruppin, Faulhaber, Dubnow, Constantin Stere, Ujvári László és mindazok, akik kutatásaik és koncepcióik eredetiségével előbbre viszik ezen a téren a tudományt és az életet. Gyűjteményes könyveiben a Fárosz legjavát adja a nemzetközi márkát jelentő zsidó írók — I. Ehrenburg, M. Gold, S. Asch, I. Babel, Pirandello és mások — írásainak és külön kötetben összegyűjtve kapja a Fárosz-könyvek olvasója az új Palesztina költőinek leghatásosabb verseit: Slonskyt, Steinmann, Bialikot, Avi

Suult, Uri Z. Grinberget. Ugyanitt vagy külön adja a vállalat a palesztinai kis-színházak, az Ohel és Matatej programjának legjobb darabjait. Helyet foglalnak az első sorozatban a Németországban világszemléletű beállítottságuk miatt kiűzött írók. Heinrich Mannal az élén, akinek legújabb prózája mélyebb vonatkozásaiban erősen hasonlít Bialiknak a „Síró hazámból“ való és lelket mardosó tüzes problémáit. Megjelenik Ernst Toller feltűnést keltett önéletrajz-regénye, Max Brod egyik korszakos vallás-és társadalombölcseleti műve, I. Pelz bukkaresti zsidó írónak erősen vitatott, de egybehangzóan művészek által kitűnő korrajz-regénye, a „Vacaresti ueca“.

Az eredeti művek sorában a Fárosz az elsők között Ligeti Sándor, az ország határain túl is kitűnően ismert szociológus utopisztikus regényét fogja kihozni. Ujvári Péter, a nagy zsidó elbeszélő hátrahagyott humoros novelláit, Bau Pál tanulmány és esszé-sorozatát, Salamon László társadalmi, Baradlay László orvos problémát tárgyaló regényét, Keleti László, a Párizsban jelentős sikereket elért festő képregényét és Szabó Imre uti rajzait fogja kapni a Fárosz előfizetője.

E felsorolt munkák az első év programjának foglalatja. Ami azonban nem jelenti azt, hogy egy-egy, a zsidóságot közelebből érintő művet is ki ne adna a Fárosz, amely — mint célkitűzése mutatja — hivatva van hűtő, új életet teremteni Erdély zsidó szellemi életében.

A yemeni imám Olaszország közbeavatkozását kérte a hedzsász-yemeni konfliktusba

Az imám biztonságban érzi magát fővárosában

London, május 9. Kairóba érkezett jelentések szerint Jahia yemeni imám jegyzékét intézett Olaszországhoz, amelyben a hedzsász-yemeni konfliktusba való közbeavatkozását kérte. A kairói lapok szerint a hedzsásziak előnyomulásának tempója a nehéz hegyi terepen megállt.

Az előnyomulók víziánnyal küzdenek. Az egyiptomi sajtó közli Jahia imámnak egy nyilatkozatát, amelyben azt hangoztatja, hogy országa fővárosában, Saanában teljes a rend és hogy ő olyan biztonságban érzi magát a fővárosban, mint az oroszlan a barlangjában.

Élve szabadult a vulkán kráteréből

Hét óráig küzdött életéért a tűzhányó örök lángjai között egy japán fiatalember, míg sikerült kiszabadulnia

Tokió, május 9. Japánban rengeteg tűzhányó van és pár esztendő óta valószínű népbetegség az, hogy az öngyilkosjelöltek a tűzhányó kráterébe ugranak. A Kin-Siu tűzhányó, amelynek ormáról a világ legszebb panorámája látható, any nyira népszerű lett az öngyilkosjelöltek között, hogy a japán kormány a tűzhányóhoz vezető utat kénytelen volt katonasággal őriztetni.

Egy japán fiatalember, aki családja akaratára ellenére, egy családtagtól akart feleségül venni, olyan súlyos családi konfliktusba keveredett, hogy halálra szánta magát és az Asoban vulkán kráterébe ugrott. Halálgrúzáit többek látták és

óriási volt a megdöbbenés, amikor az öngyilkosjelölt hét óra elteltével kikapaszkodott a kráterből és teljes épségben újra megjelent.

A krátertől száz lépésnyire egy tudományos megfigyelőállomás van, oda vittek a teljesen kimerült és elgyengült embert, aki egy napi ápolás után, minden öngyilkossági szándékát kigyógyultan hagyta el a tűzhányóhegyet. A tudományos megfigyelőintézet felszólítására leírta élményeit a kráter belsejéből. Feljegyzései így szólnak:

— Körülbelül háromszáz méternyire gurultam a kráterben.
— Nem messze tőlem láttam a lángok

felesapodását. Ekkor irtózatos félelem fogott el és lemondtam minden öngyilkossági tervemről. Minden áron ki akartam jutni ebből a szörnyű pokolból. Óvatossággal előzetapogaztattam, folyton lesöpörtem a hamut, hogy a kemény lánván megkapasz kodhassam és így méterrel-méterre dolgoztam előre magamat. Több, mint hat óráig tartott, amíg feljutottam a kráter széléig. Ekkor megcsuszam és ötven lépésre visszaestem, úgy, hogy előlről kellett kezdenem a kapaszkodást.

A japán kormány a vulkán torkából kiszabadult öngyilkosjelölt feljegyzéseit kiplakátirozta, hogy visszariassza az öngyilkosjelölteket.

— Befejeződött a bizonyítási eljárás a katonaszabadsági perben. Ma délelőtt folytatta a kolozsvári törvényszék Drágusan tanácsa a dr. Bodea-féle katonaszabadsági per tárgyalását. A mi tárgyaláson folytatták a hatvankét vád alá helyezett fiatalembernek a kihallgatását. A vádlottak közül többen azt vallották, hogy az elmeegyenségről kiállított bizonyítványt dr. Groza ideggyógyásztól kapták, aki azonban még 1930-ban öngyilkos lett. Mikor az ügyész megmutatta a vádlottaknak dr. Groza fényképét, csak egy-kettő akadt közülük, aki felismerte a fényképen azt az orvost, akinek a keze leste alatt állott, míg a többiek kijelentették, hogy nem emlékeznek a fényképarcra. Volt a vádlottak között egy, aki saját maga hamisította igazolvánnyal akart megszabadulni a katonai szolgálat alól. A nővérének volt egy bizonyítványa, amelyen egy női betegség miatt, beutalták a kolozsvári kórházra. A vádlott, aki nem volt tisztában a bizonyítványban latinul megemlített betegség jellegéről, kijavította a nevet a saját nevére, hogy ezzel a bizonyítvánnyal megszabaduljon a katonai szolgálat alól. Egy másik vádlottól megkérdezték az elnök, hogy most is imbecillise-e, mint ahogyan az orvosi bizonyítványban szerepel. A vádlott nem tudta az imbecillise szó jelentését, mire az ügyvédek sorából megmagyarázták neki, hogy hülyét jelent. „Most nem vagyok hülye — felelt kevésbé meggyőző hangon —, de voltam“. A tárgyaláson mint tanu szerepelt dr. Urechea, az ideggyógyászati klinika professzora, aki szintén emlékszik arra, amikor a hatvankét vádlott kezelésre járt a klinikára. Mivel a vádlottak közül csak nagyon kevesen ismerték fel dr. Groza fényképét, ezzel szemben azt állítják, hogy töle kapták az igazolványt, Pastia ügyész pótvizsgálatot indítványoz, amennyiben tisztázzák, hogy a vádlottak valóban dr. Grozától és dr. Bodeától kapták-e az orvosi bizonyítványt, vagy pedig saját maguk hamisították, mert előbbi esetben enyhébb elbírálás alá esnek az ügyük, míg utóbbi esetben közkirathamisításért vonják őket felelősségre, ami súlyosabb büntetést vonhat maga után. A tárgyalás folyik.

A tiszteszlári vérvád, Eötvös Károly örökbecsű műve „A nagy per, mely ezer éve folyik s még nincs vége“ 3 kötet, 1000 oldal 500 lej helyett, most 99 lej Lepagenál Cluj. Kérjen ingyen „Judaea“ jegyzékét Lepagetől.

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-től, Targu-Mures. Fiókok: Bucuresti-Brasov

Pop a romdik

A demokráci utja

Bucuresti-Buk

Kelet tud. Gh. miniszter a Dinban feltűnést kel diktatórikus tör eszme és a dikt Ghita a demokrá a mai Románia állapítja, hogy nek idegenek a mondóak a románok.

„A diktatura Ghita — azt a bennünk, hogy érdekből szükségének éppen az ra az, melyen nemzeti érdekek ban a formájába ra hívei hirdetik melyet a náción aia rejtenek. A diktatura csak dokt jó eredm hatalmas népek összeomlás és eredménye.

Pop Ghita péld igazságnak az a poleoni hadjárat kielégítést adtak lényegileg első nagy napoleoni semmit hazájána évről-évre való t orosz nép észek fejlődésére vezet mas áldozatokka építettek, flották utak nélkül hagy iskolák nélkül az kerülhetett a szoc szavak befolyása.

Ismereti a ma ségi politikát, mel imperialista tör volt. Nem véletlen hogy a világhábo kus államok dikt perialist diktatórik mint a háboru Ausztria-Magyaró Bulgária és Töröl te és biztonsága te egy bolsevizmus, demok mint az egyedural tet államban, még lom a legjobb aka

— Meg kell álla cikkirő —, hogy alapjaiban elsősor lam. Kezdetől fog eszme a nemzeti táplálkozott. A ro a népből született.

„Románia — me nem háborus győz született meg, nem re, nem diplomáci nem az önvédelem nak hosszú sorábó nyomás ellen nyiv egyetlen nép sine mely anyra a mag ta élni az idegen alatt, mint a román lázadása, a munter forradalom történe tak a később bekö nek.“

A nem

történe A nemzeti önrer nyilatkozása a rom 1859-ben bekövetkez Az 1877—78-as függgetlenség és a lása ugyanennek a tei voltak. A világ

Pop Ghița feltűnésteltő cikke a romániai demokráciáról és a diktatórikus törekvésekről

A demokrácia a román nemzeti eszme bölcsőjétől indult el útjára. Nem lehet kikapcsolni a demokráciát a román nép életéből

Bucuresti-Bukarest, május 9. (Az Uj Kelet tud. Gh. Pop, volt belügyi alminiszter a Dimineața tegnapi számában feltűnésteltő cikket ír a romániai diktatórikus törekvésekről. „A nemzeti eszme és a diktatura” cím alatt Pop Ghița a demokrácia szerepét ismerteti a mai Románia kialakításában és megállapítja, hogy a diktatórikus törekvések idegenek a román néptől és ellentmondóak a román állameszme gondolatának.

„A diktatura új hívei — írja Pop Ghița — azt a hitet igyekeznek kelteni bennünk, hogy a magasrendű nemzeti érdekből szükséges. Pedig a valóság ennek éppen az ellenkezője. A diktatura az, melyen elbukhatnak a magas nemzeti érdekek. A nemzeti eszme, abban a formájában, ahogyan a diktatura hívei hirdetik, imperialista politika, melyet a nacionalizmus kábító szava alá rejtenek. A történelem folyamán a diktatura csak nagyon ritka, esetben hozott jó eredményt; a kis, sőt néha a hatalmas népek életében is gyengülés, összeomlás és szerencsétlenség volt az eredménye.

A diktaturák vége

Pop Ghița példákat hoz fel ennek az igazságnak az alátámasztására. A napoleoni hadjáratok a diadalérzet őröként adták a francia népnek, de lényegileg elsekélyesedtek, meghalt a nagy napoleoni eszme és nem adott semmit hazájának. Az oroszoknak az évről-évre való területi növekedése az orosz nép elszegényedésére és visszafejlődésére vezetett azzal, hogy hatalmas áldozatokkal stratégiai pontokat építettek, flottákat teremtettek meg, utak nélkül hagyták az ország belsejét iskolák nélkül az ifjúságot, mely így kerülhetett a szocialista-kommunista jel-szavak befolyása alá.

Ismerteti a magyarországi nemzeti-ségi politikát, mely a kormányok belső imperialista törekvéseinek vetülete volt. Nem véletlen az a cikkíró szerint, hogy a világháborúban a demokráciás államok diadalmasok voltak az imperialista diktatórikus országok felett, mint a háború előtt Németország, Ausztria-Magyarország, Oroszország, Bulgária és Törökország. Románia léte és biztonsága tehát jobb kezet talál egy bölcs, demokráta kormányzásban, mint az egyeduralkodói tekintélyre épített államokban, még ha ez az egyeduralom a legjobb akaratu is.

— Meg kell állapítanunk — állítja a cikkíró —, hogy a modern Románia alapjaiban elsősorban demokráta állam. Kezdetül fogva, a román nemzeti eszme a nemzeti rendezés alapjából táplálkozott. A román nemzeti eszme a népből született.

„Románia — mondja Pop Ghița — nem háborus győzelem eredményeként született meg, nem is felsőbb rendeltetésre, nem diplomáciai eszleletekből, hanem az önvédelem megnyilatkozásainak hosszú sorából, mely az idegen elnyomás ellen nyivánult meg. Talán egyetlen nép sincs még Európában, mely annyira a maga önálló életét akarta élni az idegen népek elnyomása alatt, mint a román. Horia és Tudor házadása, a muntenhai serdélyi 1848-as forradalom történelmi előjátékai voltak a később bekövetkezett eseményeknek.”

A nemzeti örendelkezés történelmi fejlődése

A nemzeti örendelkezés első megnyilatkozása a román tartományoknak 1859-ben bekövetkezett egyesülése volt. Az 1877—78-as függetlenségi háború, a függetlenség és a királyság proklamálása ugyanennek az eszmének vetületei voltak. A világháború is ennek az

eszmének a szolgálatában tett koronát a nemzeti örendelkezés történelmi eszméjének nagy művére.

Besarábiának Oroszországtól való elszakítása, mely 1918 január 24-én a besarábiai köztársaság kikiáltásával vált történelmi tényé és nem sokkal rá Besarabiának Romániával való egyesülése, valamint az ezután következő egyesülési kinyilatkoztatások (Bukovina, Erdély és Bánát egyesülése) a nép akarata volt, amelyet a tömeges nemzeti lelkesedése hangsúlyozott ki. A demokrácia tehát a román nemzeti eszme bölcsőjétől indult ki. Az a mód, ahogyan Románia lépésről-lépésre alakult meg, minden tartomány szabad akaratából, ezt az országot a tiszta demokrácia példaképévé teszi. A demokrácia stílusa adja a szépségét és büszkeségét, élnivágját és minden

„Staviskyt letartóztathatta volna a rendőrség, ha akarta volna”

Benoist feltűnő vallomása a parlamenti bizottság előtt

Párizs, május 9. A képviselőház Stavisky-bizottsága Benoist-t, a rendőrség volt osztályfőnökét hallgatta ki. Benoist feltűnésteltő választ adott Camboulives képviselőnek arra a kérdésre, hogy állásában politikusként vagy fellebbvalói gyakorlatra nyomást. A volt osztályfőnök kijelentette, hogy egy ízben felsőbb utasításra adtatta a rendőrségnek, hogy kárral összefüggésben álló ügyet, később véget kellett vetnie egy nagy szabócske tulajdonosa ellen indított eljárásnak — a tulajdonos érdekében Hesse volt miniszter lépett közbe —, más alkalommal pedig le kellett tartóztatnia Bontempst, Fiancette szocialista képviselő versenytársát, Bontemps később bűnvádi eljárást indítottatott önkényes letartóztatása miatt,

de az ügyet sohasem tárgyalták le. Benoist hozzátette, hogy nézete szerint a rendőrség letartóztathatta volna Staviskyt, ha akarta volna.

Az elnök Guernut képviselő tiltakozott Camboulives képviselő kérdésével szemben és fellebbvalói kérdéseket tette fel, mire heves összecsapás történt köztük és Camboulives között. A képviselő felgyelmezte az elnököt, hogy a bizottságnak foglalkoznia kell minden olyan politikai vagy hivatalbeli bűnrészességgel is, amely csak közvetett kapcsolatban van a Stavisky-üggyel.

Benoist vallomása a képviselőház folyószíni beszámolója megbeszélésekre adott okot.

EG-FOLD a különbség az egyszerű és a CZINK-nél tisztított, festett technika legújabb vívmányával Clujon ruhak között.

Az erdőtüzek után a városokban és a falvakban is kigyúltak a lángok

Tűzvész pusztított Campulungban, Matác községben, Dobrudza egyik falvában, a kolozs megyei Bocs községben. Brassóban leégett a Steward-malom

Cluj-Kolozsvár, május 9. (Az Uj Kelet tud.) Lapunk tegnapi számában jelentetük, hogy az ország különböző pontjain lángokban állnak az erdők és a nagy szárazság és vízhiány következtében súlyos nehézségekbe ütközik minden oltási kísérlet. Legújabb jelentések szerint a városokban és a falvakban is kigyúltak a lángok és nagy pusztításokat végeztek. A Muscel megyében levő Campulung községben tegnap éjjel tűz ütött ki, mely a szeles idő következtében pillanatok alatt befutotta az egész városnegyedet, ahol a fogház, zárda és kórház áll. Mire megérkezett Bukarestből és a szomszédos városokból a tűzoltóság, már lángokban állottak a negyedben levő középületek. A fogházat katonai csapatok vették körül, hogy megakadályozzák a foglyok ki szabadulását, a kórházban pedig ágyaikból ugrottak ki a betegek s fejvesztetten menekültek. A tüzet csak a hajnali órákban sikerült lokalizálni. Harminckét ház pusztult el. A kár óriási.

Dobrudzásban Turtucaia mellett Tat. reasca községben is tűz volt tegnap, mely 50 házat pusztított el, köztük a község-házat is.

Brassóban kigyúlt a Mihaj Viteazul utcában levő Steward-malom és tészta-

árugyár, melyet a tűzoltóság minden erőfeszítése sem tudott megmenteni a pusztulástól. A kár kétféle millió lej. A tűz okának megállapítására megindult a vizsgálat.

A kolozs megyei erdőségekben is kigyúltak a tüzek. Tegnap és tegnapelőtt Kalota és Megyerő községek mellett volt erdőtüz. Az erdők szélén tüzet gyújtottak a pásztorok és gondatlanságuk folytán a tűz behatolt az erdőbe, melyet a csendőrek a két község lakosságának megfeszített oltási munkája mentett meg a teljes pusztulástól. Ugyancsak tűz ütött ki tegnap a Bánffyhyunyadtól 14 kilométerre, Kalota mellett fekvő Bocs községben, ahol 11 ház és 9 csűr égett le. A tűz Bugyi Nicolae házában keletkezett. Állítólag a Bánát felőli szél átsodorta a kolumbácsi legyeket, melyek a havason 9 tehenet el is pusztítottak és Bugyi Nicolae ezért befűsölte teheneit, ami a tűz okozója volt. Egy egész uccasor égett le. A kár 3—400.000 lej. Az oltási munkálatok sikertelenek voltak, mert a tüz következtében a lángok percek alatt terjedtek át az egyik házról a másikra.

Legújabb bukaresti jelentés szerint hatalmas erdőtüzek pusztítanak Csik, Alsófehér és Máramaros megyékben is. Csik-

megyében az égő erdőségek feletti füstoszlopok 10—15 kilométer távolságban is láthatók. Alsófehér megyében eddig 32 hold erdő égett le. Máramaros megyében Visó, Hosszumező, Técső községek határaitban égnak az erdők.

Bucuresti-Bukarest, május 9. Most beszéltek fel a Buzauban pár nappal ezelőtt pusztított tűzvész kárait. A vizsgálat szerint egy nagykereskedő, kinek üzlete be volt biztosítva, felgyújtotta áruraktárát és innen eredt a tűz, mely a város egyik utcáját teljesen elpusztította.

Heine temetése

Néhány nappal ezelőtt bontották le azt a házat Párizsban, melyben Heine Henrik 1836-ban a „matraácsir”-ban hátgerinc-sorvadás miatt nyolc éven át szenvedett kínzó gyötrelmek után ötvenöt éves korában meghalt.

Ebbe a házba, ahol már csak előhalott volt, az Amsterdam uccai lakásáról került. Meg is írja Alexandre Dumas péremek, aki öt betegségében meglátogatni készült, hogy ha még sokáig halogatja a látogatását, nem fogja a mostani lakásán találni, az új otthona pedig még annyira ismeretlen, hogy még a házmeister sem fog róla pontos felvilágosítást adni az iránta érdeklődő barátainak. Csak annyit tud erről az új hajlékról, hogy homályos és szűk folyosón van a bejárat, s már előre fél tőle, a felesége meg szüntelenül kesereg, hogy a mostani lakásukat el kell hagyniuk.

Hideg, ködös februári reggel volt, mikor Heinét temették. Barátai és tisztelői közül is csak egy kis csapat gyülekezett a halottas ház előtt, hogy a költőt kikisérje a Montmartre-temetőbe.

Heine maga kívánta, hogy minden pompát, szertartást mellőzzenek a temetésén. Amúgy is régóta halottnak tekintette magát, s azt akarta, hogy ami még egyre sorvadó testéből megmarad, minél csendesebben kerüljön ki az otthonából.

A széles, feltűnően hosszú és igen nehéz koporsó, melyben a költő sovány temetőt helyezték, az Intermezó ama helyére emlékeztette a halottas háznál megjelent íróársait, melyben azt írja, hogy erős és vastag deszkából való koporsót csináljanak neki, hosszabb legyen, mint a mainzi híd, s az a tizenkét óriás, aki majd viszi, legyen erősebb még a kölni székesegyház hatalmas szent Kristóffjánál is, a koporsót dobják a tengerbe; egy ilyen nagy koporsónak nagy sír kell. S hogy miért kell ilyen nagy és nehéz koporsó? Azért, feleli Heine, mivel teteme mellé egyúttal szerelmét és szenvedéseit is behelyezték.

Távolról sem volt olyan nagy és nehéz a koporsó, aminőnek a költő kívánta, de legalább a szokatlan nagyságával és súlyával igazolni akarták, hogy tudomásuk van a költő végső akaratáról, s annak, legalább képletesen, eleget is tesznek. A koporsót nem süllyesztették a tengerfenékre, hanem a kasszámú francia és német irodák és művészek jelenlétében ideiglenesen sárba helyezték. Theophile Gautier, a hírváló francia költő, Heine barátja, aki maga is jelen volt a temetésén, azt írja erről a szomorú alkalomról, hogy akik jelen voltak és tiszteletteljesen sorakoztak a sír körül, tudták, hogy a szellem egyik királya temetésén vannak, jóllehet sem hosszu menet, sem gyászzene, sem fényes dobpergés, sem feketeposztó, sem hangzatos sirbeszéd, sem virágözön nem hívakodott. Ahogy a sirtól bezárult, a résztvevők egyenként leereszkedtek a buszokból és elvesztek az ember élet ropant hangvályában. (—)

„METEOR”

Speciális írógép, számológép és töltőtoll javítóműhely

CLUJ,

Str. Regian Maria 16. Telefon 3-26. Vidéki rendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk.

en
aink
eről in-
ációt
pinktől
cim-
ékét
gel
Réti
u-Mures.
Brasov

SPORT

Ma délután
Ripensia—Romania
nemzeti bajnoki

Cluj-Kolozsvár, május 9. (Az Uj Kelet tud.) Ma délután ismét jelentős futballmérkőzés lesz a kolozsvári sporttelepen. Románia tavalyi bajnoka, a temesvári proficsapat, Ripensia lesz vendége a Romanianak, hogy erejüket a nemzeti bajnokságról összemérjék. A temesvári profi jeformájára mi sem jellemzőbb, mint hogy a jugoszlávok ellen a válogatott csapat gerincét adták és a kritika általános megállapítása szerint a Ripensia játékosai voltak a román válogatott legjobbjai. A Romania ugyancsak készül a mai találkozóra, annál is inkább, minthogy az ősszel sikerült a Ripensiatól saját pályáján egy pontot elvennie. Ha még tekintetbe vesszük, hogy a Romania fiataljai Molnár Gyuri keze alatt egész jó kis együttesé forrót össze, egészen biztos, hogy izgalmas, szép mérkőzésre van kilátás.

A két csapat az alábbi összeállításban játszik:

Ripensia: Zombori, Bürger—Ágner, Hrebus—Kotormány—Deheleanu, Bindea—Beke—Clolac—Schwartz—Dobai.

Romania: Chendrean, Doci—Felsean I., Muntean I.—Criza—Muresan, Coborzan—Farkas—Pop—Foleac—II.—Capusan.

A mérkőzés délután 5 órakor kezdődik, hogy azután mindenki zavartalanul figyelhessen a budapesti rádió által leadott angol-magyar mérkőzés közvetítését, melyet a felszerelt nagy hangerejű hangszórók fognak továbbítani a sporttelep közönségéhez.

A Ripensia—Romania mérkőzést dr. Morar Teofil nagyváradi bíró vezeti. Előzőleg a KAC—Romania ifjúsági mérkőzés keretében eldöntésre.

Tréningben a Haggibbor teke-szakosztálya...

A tekesport a múltban nem tartozott az ugynevezett népszerű sportok közé. Kispolgárok sportja volt, akik a napi munka után, csendes borozás, vagy sörözés mellett elküldték feleségeiket nem nagy öröme. Ma azonban, amikor a sportok korszakát éljük, népszerűség tekintetében a futball után bármely sportággal felvehető a versenyt. Komoly mérkőzéseket bonyolítanak le, bajnoki rendszer alapján, értékes trofeákkal.

Kedd este, a Haggibbor fiatal teke-szakosztályának tréning napján népes csoport, nők és férfiak vegyesen, gyakorolta magát a kuglizás tudományában. Meglepő, hogy a nők mind egyike milyen biztosan kezeli a golyót, milyen precizitással célozza a bábokat. Komoly konkurrenciát a férfiaknak. „Wandl”, „Céka”, „mezit-láb” és egyéb teke-műszavakat hallatnak és versenyeznek. Két csapat játszik egymás ellen és mert a tradíció — tradíció, sörbe. A játék izgalmas, szórakoztató és érdeklődést kelte. Legnagyobb teljesítménynek az számít, ha valaki a kilenc bábát egyszerre üti le. De nem kevésbé az egyedülálló bábát eltalálni, ami nem könnyű a súlyos, hatalmas golyóval. Meg is tapsolják, akinek sikerül, ha mint játékos „pacer” is az illető.

Sportszemponthoz kondíciójavító, karizmatok erősítő, edukatív játék. Csak a vendéglő ne lenne olyan közel...

AZ UNIVERSITATEA ma Temesváron játszik nemzeti bajnoki mérkőzést a Kinizsivel. Az egyetemiek az alábbi új összeállításban játszanak: Sepsi, Iancovic—Sfera, Stefanescu—Gaim—David, Tabac — Ploesteanu—Sepi—Jonas—Sur-lasiu. Az egyetemieknek nehéz dolguk lesz a jóformában levő Kinizsivel.

A Ripensia 15.000 lejű kapott a Labdarugó Szövetségtől kártérítésként a Bohemians, valamint a jugoszlávok elleni válogatottban szereplő játékosaiért.

A Európa-ügyben beadott román feltevéseket a FIFA május 20. i. római ülésén döntöttek. Az ülésen jelen lesz Luchide szövetségi főtitkár is.

Csütörtök d. u. 4kor 10 és 17 lejes helyárrakkal:

Egy kis senki

reprise.

Este 9-kor:

Őméltósága sofőrje

operett 5-ösdször.

Péntektől a budapesti Vígyszínház nagysikerű vigjátéka:

TOVARIS

Karácsonyi Új vendégszínház.

Rendes helyárrakkal.

KÖZGAZDASÁG

Több mint hárommillió dollár
a költségvetési év fiz hónapijának
deficitje Amerikában

Newyork, május 9. Az Egyesült Államok költségvetése az év tíz hónapjának ryersmérlege után jelentékeny deficitet mutat fel. A kiadások 5 milliárd 832 millió 427 ezer 211 dollárt tesznek ki,

több mint egy százalékkal többet, mint a költségvetési előirányzat.

A deficit 3 milliárd 334 millió 444 ezer 123 dollárt tesz ki.

Az angol textilesek tiltakozása
az amerikai és németországi
dumping ellen

London, május 9. Az angol textilesek egyesülete levelet intézett a kereskedelmi kamarák központjához, amelyben az idegen áruk, főképpen az amerikai és német, országai textilek dumpingje ellen tiltakozik. Különösen azt panaszolják fel, hogy Anglia ebből a két országból olyan

termékeket kénytelen behozni, amelyeknek feldolgozása konkurrenciát jelent az angol textilipar számára. Ez az állapot — hangoztatja a levél — alkalmas arra, hogy az angol textileseknek a kormányba és a pénzügyi kormányzat védőpolitikájába vetett bizalmát megingassa.

További intézkedésig blokadirozta
a kormány a gabonát és a babot

Bucuresti-Bukarest, május 9. A kormány gazdasági bizottsága kedden délután ülést tartott. Az ülésen első pontként az országban uralkodó szárazság kérdése szerepelt. Megállapította a kormány, hogy a különböző vidékekről beérkező jelentések mind súlyosan, de nem pesszimistákusan ítélik meg a helyzetet. Ha a vetések még egy héten belül esőt kapnak, a szárazság veszélye elmúlt. A hátrány legfeljebb annyi lesz, hogy az idén később fog beérni a gabona, mint más években.

A Bácsban, ahol a tavasz még hamarabb köszöntött be, mint az erdélyi vidékeken, egyes helyeken már oly magasra nőtt a gabona, hogy az esőtlen idő.

szakot, már semmiképpen sem bírta ki. Az elszáradt vetést le kellett kaszálni és a kormány felhasználni. A földet sok helyen újabb felszántották és kukoricával bevetették.

A kormány gazdasági bizottsága minden eshetőségre elkészülve, elhatározta, hogy a gabona és a bab exportját betiltja. Egyelőre tehát tilos a gabona és a bab exportálása. A tilalom további intézkedésig marad érvényben.

A gazdasági bizottság egyúttal 15 millió lejt szavazott meg a máramarosi utak javítására. Ezzel a közmunkával a máramarosi szegény parasztság sorsán akar enyhíteni a kormány.

Tőzsde

Kolozsvár, május 9. A piac rendkívül ideges. A nagy szárazságra való tekintettel további szilárdulás várható. Buza 440 460, tengeri 320—325, zab 230—240, rozs 300—320.

Galac, május 9. Buza 76—77 kg. 480—485, árpa 57—59 kg. 160, zab 39—40, kg. 215, rozs 70 kg. 300, tengeri 190.

Temesvár, május 9. Buza 76—77 kg. Temesvár, május 7. Buza 76—77 kg. 400—410, árpa 180, zab 200.

Pénzpiac

Bukaresti tőzsde. Zürich 23.30—23.70, Berlin 39.25—40.25, Newyork 98.75—108.75, Lond. 507.50—517.50, Párizs 6.58 és fél—6.63 háromnegyed, Milánó 8.50—8.70, Prága 4.13, Bécs 3.85, Osló 26.50, Amszterdam 67.40—68.05, Brüsszel 23.35—23.60, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 19—19.25, Madrid 13.80, Budapest 29.24, Stockholm 27, Konstantina poly 80.25, Athén 1.05, Kopenhága 28.50.

Zürichi tőzsde. Bukarest 3.08, Amszterdam 208.95, London 25.73, Milánó 26.25, Belgrád 7.00, Wien 73.23, Berlin 121.50, Newyork 307 és fél, Párizs 26.36 egynegyed, Prága 12.84, Varsó 58.30.

GRAEF PÁL kályha mintalera
CLUJ, Piata Unirii 8., az udvarban.

Tavaszi kabátot,

Kosztümöt és kékrókat

mélyen leszállított

árban árusítok.

BREITFELD

BUDAPEST, IV. Váci ucca 14.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya május 13-án, vasárnap autós kirándulást rendez turisták részére a Vlegyására, míg a könnyebb kirándulást kedvelőknek a Vlegyásza aljában levő Valea frumoasaba. Indulás reggel fél 5 órakor a klubtól. Részvételi díj vendégeknek 105 lej, tagoknak 95 lej. Jelentkezni péntek estig bezárólag az Aréna sportüzletben, Piata Unirei 5. lehet.

— Ausztriai hírek. Bécsből jelentik: Passau közelében két osztrák nemzeti szocialista a Dunán átúszással akart átszökni Németországba. Egyikük a vízbe fullt, a másik elérte a tulsó partot. — Elfejték a bécsi City-kávéház petárdarobantásának tettesét. Kihallgatása során ellenmondásokba bonyolódik a politikai álláspontra tekintetében is ingadozó: egy szer nemzeti szocialistának, mászor kommunizmusnak mondja magát. — A Burgszin házban ünnepi előadás volt az osztrák dohánygyövedék fennállásának 150-ik évfordulója ünnepén. Az újságírópályában ismeretlen tettes könnyfakasztó gázzal telt bombát helyezett el, amelynek explóziója azonban nem zavarta meg az ünnepség hangulatát. — Meghalt a bécsi Prater legérgebb kocsmárosnője, a 93 éves Anne Prohaszka. A matróna a maga idejében igen népszerű volt a császárvárosban a főhercegek, az arisztokraták és Bécs művészársadalmá gyakori vendégei voltak. — Ugy hírlök, hogy közelebből amnesztiarendelelet jelent meg, amely az elítelt védőségeik közül is többeket közkegyelemben részesít.

— A tisztiszolga. A Capitolban most egy francia filmet vetítettek. Címe: Tisztiszolga. Maupassant regényéből készült, tele romantikával. Egy ezredes és egy fiatal hölgy szerelmének története perzsel a néző előtt. Minden jelenetében éjlet és poézis lüktet finom zenei aláfestéssel. Orosz ember — Turiansky — rendezte azzal a mélységes lírával, ami a szlávokat a művészetben olyan magasra emeli és franciák játszanak a filmen, az emberábrázolásnak azzal az átértett tökéletességével, amit csak a latin népeknek találnunk. A Tisztiszolga a nagy hőség ellenére is téli házakat fog csinálni, mert minden egyesül benne: technika és költészet a legszebb harmóniában. Marcelle Chanteleu-udébb, tehetségesebb színésznő még nem láttunk az utóbbi évek filmjein. (sz.)

SZERKESZTŐI
ÜZENETEK

K. K. Oradea. Levelét nem kaptuk meg. Kérjük, ismételje meg, hogy foglalkozhassunk ügyével.

DAS
SCHWARTZ-
BUCH

Tatsachen und Dokumente
Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

Hen

Két népszó

Genf, május 9. éjszakát? Akkor o

get.
Ez a különös könyveket hirdető egy bűnügyi regényemen. Megnéztem állapítottam, hogy származott. Misképzeli. Hol a világrek, akik el akarják és brom helyett a idegesillapító helyságot. Adalin helye. Másnap kora re almomból. Kitiñősen az előző éjjel. Beedinget. Barátó értó hívott telefonedanivalója volt.

— És tudod — te egész éjjel fennmugyanis Francis B. Természetesen e volt már türelmetgamtól, ugyan ki a eis Beeding, aki az ja el és hajnalban var.

A re

regén

Barátom nevetet

— Nem tudod.

ding? Itt van kézz vagyis két férfi. rát valósággal a két férfi bűnügyi r dányzámban terjes kán világ Beedinge nek Nyolc nyelvre a kettőnek műveit. legszigorubb titok. szer megkérdezi H leszerelési konferen

Ez már a soknál apríus elseje, csak úzni belőlem? Mi k és a leszerelési kon laeához. Mrs. Franc úzte az emberek ál

A vadász szenved felebbresztették és é lok Holmes, elindul a titokzatos szerzőt hoz köze volt. Min meglepetést hozott. tok Beeding legutó ügyi regényeit: „A férfi”, azután a „K. Három halász”, fegyverkovács”, ötöd hatodszor „Hat büs szer a „Hét sokatal kovácsról szóló reg lista szeméim meg gést. Fegyverkovács

Mr. P

leszerelés két olyan kell függnie. Aztán csapáson es rájötté bűnügyi regény, az hatodik kiadásban játszódik. A szerző informálva a népsz Csodálatos módon talál ez egy krimi van hivatala, hogy műveit. A szerzők legyen — Hendersen mr. Palmer. A más aki a Népszövetség. És akinek a Service gálát körül vezető urat mr. Sandersne

Hogy barátomat, vessem, kiválasztott ke álszakált, rózsas met, vörös orrot és felszerelve menten szobájába, amely a ban van. Természet ga, egy nyugalmaz rancsoló hangján, nált, kiáltottam má

— Jöreggelt Mrs Gyorsabban, min tem volna, bedült meglepetésvélű árú

Azután mosolyog miután letettem sz met, hogyan lett a meretlenebb regén

Amerikának.

— Senkiesem sejt

Henderson titkára — az új Wallace

Két népszövetségi tisztviselő írja Francis Beeding álnév alatt a legújabb detektívregényeket

Genf, május 9. Akar ön egy álmatlan éjszakát? Akkor olvassa Francis Beedinget.

Ez a különös reklámsor állott egy könyvet hirdető cédulán, amely kiesett egy bűnügyi regényből az éjjeli szekrényem. Megnéztem a reklámot és megállapítottam, hogy egy amerikai kiadótól származott. Másképp el sem lehet azt képzelni. Hol a világon vannak még emberek, akik el akarják üzni az ember álmát és brom helyett antibromot ajánlanak! Idegesítő helyett idegcsillapító orvosságot. Adalin helyett — Francis Beeding.

Másnap kora reggel felavartak mély álmomból. Kötönytem aludtam, mert hiszen az előző éjjel nem olvastam Francis Beedinget. Barátom a népszövetségi szakértő hívott telefonon. Valami sürgős mondanivalója volt.

— És tudod — tette hozzá — azon kívül egész éjjel fennmaradtam, olvastam ugyanis Francis Beeding könyvét.

Természetesen erre aztán nekem sem volt már türelmem. Megkérdeztem magamtól, ugyan ki a fene lehet ez a Francis Beeding, aki az emberek álmát rabolja el és hajnalban még engem is felzavar.

A rejtelmes két detektív regényről

Barátom nevetett a telefonban:

— Nem tudod, kicsoda Francis Beeding? Itt van kézzelfogható közelségben, vagyis két férfi, aki Angliát és Amerikát valóságos fejetetejére állítja. A két férfi bűnügyi regényét százezres példányszámban terjesztik és az egész angol világ Beedinget tartja az új Wallace-nak. Nyolc nyelvre fordították már mind a kettőnek műveit. Hogy mi a nevük? Az legszörnyűbb titok. De próbáld csak egyszer megkérdezni Henderson urat, aki a leszerelési konferencia elnöke.

Ez már a soknál is több volt. Elmúltott április elseje, csak nem akarnak csufot üzni belőlem? Mi köze Henderson urnak és a leszerelési konferenciának az új Wallacehoz. Mrs. Francis Beedinghez, aki elűzte az emberek álmát?

A vadász szenvedélyemet azonban már felébresztették és én, mint egy új Sherlock Holmes, elindultam, hogy kikutassam a titokzatos szerzőt, akinek Henderson-hoz köze volt. Mindgyárt az első lépés meglepetést hozott. Megvásároltam a titok Beeding legutóbbi ilyen című bűnügyi regényeit: „Az egyetlen egészséges férfi”, azután a „Két sirásó”, továbbá a „Három halász”, negyedszer a „Négy fegyverkovács”, ötödször az „Öt fátyla”, hatodszor „Hat büszke gyalogos”, hetedszer a „Hét sokatalló”. A Négy fegyverkovácsról szóló regényben éles kriminalista szemem megtalálta az összefüggést. Fegyverkovács és

Mr. Palmer és Mr. Sanders

leszerelés két olyan dolog, aminek összekell függnie. Aztán tovább indultam a csapáson és rájöttem nemsokára, hogy a bűnügyi regény, amely Amerikában már hatodik kiadásban jelenik meg, Genfben játszódik. A szerzője gyanúsán jól van informálva a népszövetségi dolgok felől. Csedalatos módon rájöttem milyen jól talál ez egy kriminalistához, aki arra van hivatva, hogy kiszorítsa Wallace műveit. A szerzők egyike — hogy rövid legyen — Henderson új, vezető titkára: Mr. Palmer. A második azonban az az ur, aki a Népszövetség nyugdíj ügyeit intézi. És akinek a Service Interieur, a benső szolgálat körül vezető szerepe van. Ezt az urat Mr. Sandersnek hívják.

Hogy barátomat, Sherlock Holmest kövessem, kiválasztottam egy hosszú, szürke alszakállt, rózsaszínű keretes papszemet, vörös orrot és egy kék esernyőt. Így felszerelve mentem Mr. Sanders dolgozó szobájába, amely a népszövetségi palotában van. Természetesen elváltozott hanggal, egy nyugalmozott angol ezredes parancsoló hangján, amelyet Holmes is használt, kiáltottam már az ajtóban:

— Jóreggelt Mrs. Francis Beeding! Gyorsabban, mint ahogy magas is hittem volna, bedült nekem Mr. Sanders. A meglepetésével áruháta el magát.

Azután mosolyogva beszélt el nekem, mitán lettem szakállamat és esernyőmet, hogyan lett a leghíresebb és legismeretlenebb regényírója Angliának és Amerikának.

— Senkisé sejtette, hogy a Népszö-

vetség két tisztviselője rejlik ez álnév alatt — mondotta a fiatal kékszemű angol. De most, hogy a titok fátyola fellebbent, végre gyónhatok.

Mit szól ehhez a Népszövetség

— Én ugyan mindent tudok — feleltem és rágyújtottam rövid, angol pipámra. Azonban tessék, beszélhet.

— Mr. Palmer és én már, 1924 óta írjuk együtt a regényeket, de senkisé tudta, hogy ki az a Francis Beeding, holott könyveik már majdnem minden kultúrnyelven le vannak fordítva. Egy bécsi kiadó gondoskodik a német fordításokról, a magyart viszont Ottlik, Magyarország kiváló külpolitikusa végzi.

— Gratulálok, igazán illusztris társaság. De vajon tudnak-e a Népszövetségben az ön írói munkásságáról?

— Néhányan tudják, hogy kicsoda Beeding. Legbuzgóbb olvasóink egyike lord Cecil, De Sir Erick Drummond, akinek nagyon le vagyok kötelezve, szintén elolvassa minden újabb regényünket, és pedig, mint ahogy ő mondja, nagy élvezettel.

— Tehát Nagy-Britannia híres követe is álmatlan éjszakákat tölt. Beszéljen tovább Antibrom ur.

— Számos könyveink témája Genfben játszódik. A regények egyike a Népszövetség munkáját és hangulatát tartalmazza. A regény: A hét sokatalló. Ebben a regényben előfordul egy kis gyilkosság is, ami a népszövetségi épületben történt. Egy híres politikust tesznek el láb alól titokzatos módon.

Detektív regény a Népszövetség szolgálatában

— Köszönöm szépen. De vajon ön tesz valamit a Népszövetség érdekében is?

Royal Mozgó Ma csütörtökön utoljára: „VERONIKA”

Gaal Franciskával. Holnap, péntektől:

„3 IFJU SZIV” Fősz: Lilian Harvey, Willy Fritsch, Willy Forst.

Péntektől minden előadás keretében hegedül és énekel a 8 éves kis csodaprimás: JARÓKA LACIKA!

Politikai bosszúból agyonlőtték Henriot francia képviselő unokahugát

Henriot volt az, aki a Slavisky-bofrányról lerántotta a leplet

Párizs, május 9. Henriot képviselő unokahugát egy csavargó villájában revolverlövéssekkel megölte. A képviselő volt az, aki a Slavisky-bofrányról lerántotta a leplet és azóta is állandóan felszínem ügyesszik tartani a kérdést. Emiatt a párizsi lapok unokahugának megölését politikai bosszúnak tartják.

A saarvidéki rendőrség tiltakozik nemzetközi rendőrség szolgálatba állítása ellen a népszavazás idejére

A kormányzótanács elnöke megbizhatatlannak találja a jelenlegi rendőrséget

Genf, május 9. Knox, a saarvidéki kormányzótanács angol elnöke jelen tét küldött a Népszövetséghez, amelyben közli, hogy a saarvidéki rendőrség gyűlésen foglalt állást a népszavazás idejére tervbe vett nemzetközi rendőrség szolgálatbaállítását ellen. A kormányzótanács elnöke kifejezésre juttatja azt az aggodalmát, hogy a most szolgálatot teljesítő rendőrség a népszavazás idején megbizhatatlannak fog bizonyulni.

Ezzel kapcsolatban több francia lap azt a meggyőződését hangoztatja, hogy helyesebb lett volna Franciaország számára, ha a Saarvidék ügyében Hitler és von Papen által felajánlott köz-

vetlen tárgyalásokat elfogadták volna. Most a francia politikanak feltétlenül arra kell irányulnia, hogy a népszavazást elhalasszák olyan időpontra, amikor a kedélyek megnyugodtak már.

Mr. Sanders, aki Mr. Francis Beeding vidám oldala, hangosan kacag: — Ön ezt viccesen gondolja, de én komolyan mondom, hogy minden egyes regényben propagandát csinálunk valamilyen módon a népszövetségi gondolat érdekében. Minden regényünkről kiderül, hogy hűséggel viseltünk a népek szövetsége irányában.

— Ez szép, nagyon szép, kedves uram. De kíváncsi vagyok, hogy jön mégis a Népszövetség egy bűnügyi regényhez? Hogy tud ön a népszövetségi palotában fegyveres kémkedéseket rendezni?!

— Tudja, mi egy új regénytípust teremtettünk. A bűnügyi regény és a politikai kalandor regény keverékét.

Aztán elmondja a „Hat gyalogos”-ról szóló regénynek tartalmát. Szó van hat pénzügyi emberről, akik háborút szeretnének, ezért tehát célul tűzték ki, hogy a Dél-államférfiit, aki a legfőbb akadály a háborúnak, megmérgezzék. A méreg raffinált keverék. Egy fiatal angol azonban, együtt a kémkedési osztály tisztjével, leleplezi a készülülő bűntényt. A fiatal angol menyasszonyát azonban letartóztatják, a derek angolok nagy bajba jutnak, a gangszterek katakombáiban borzalmas jelenetek játszódnak le, de a szimpatikus hős végül mégis győzedelmeskedik és menyasszonyát heppyesen oltárhoz vezeti.

— Látja — mondja a kicsiny, szőke angol és felnevet. Így lehet összefonni a kalandot, a bűnyget és a politikát. Hiszen az egész élet nem is forog máskörül, mint politika és kriminalitás körüli.

Igazat kell adnom Mr. Sandersnek, aki elmondja, hogy Palmer, aki egyébként komoly könyveket is ír, valamikor Anglia legjobb szinikritikusa volt és elsőrangú könyvet írt Molierről, azonfelül nagyvonalú zsurnaliszta. Minden esztendőben két nagy regényt írnak együtt és most jelenik meg, tíz év után, a huszadik nagyobb bűnügyi regény.

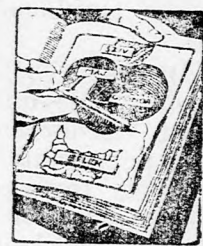
Mr. Sanders kezét nyújtja. Ma sok a dolga. Ma este — teszi hozzá még ott kell maradnom az irodában és rágyújt egy cigarettára.

— Nem tesz semmit — mondom. Ha ön

„Az operáció elkerülhetetlen, a betegség tulságosan előrehaladott stádiumban van”...

...jelenti ki az orvos

És az aranyér-operációt könnyen el lehet kerülni, ha a székrekedést az első jelenségnél megszüntik. Ne hiányozzon házából egy üvegcsé Artin pilula. Ha ész-

reveszi, hogy belei nem működnek rendszeren, szedjen Artint, a hashajtót, amely munkáját észrevétlenül, görcsök és hányinger nélkül végzi.

egy egész éjszakát álmatlanul akar eltölteni, olvassa Francis Beedinget. Jómulatást kívántam és elbuesztam tőle. (h. h.)

Egy angol gépgyár hadi-repülőgépmotorokat szállított Németországnak

Párizs, május 9. A francia kormány jegyzékben hívta fel Anglia figyelmét arra, hogy az angoliai Rolls-Royce-gyár repülőgépmotorokat szállított Németországnak. A szállítás teljesítésében Franciaország az angol-francia megállapodás megsértését látja. Anglia ugyanis kötelezettséget vállalt, abban az irányban, hogy Németország számára kizárólag utasgépek motorjait teszi kitérre szabaddá, már pedig a Rolls-Royce-motrok szükség esetén hadigépeken kitérően beválnak.

Az angol gyarmatokon életbe léptették a japán áruk elleni vámügyi korlátozó intézkedéseket

London, május 9. Az angol gyarmatokon életbeléptették a japán áruk elleni vámügyi és kontingentálási korlátozó intézkedéseket. A japán kormány még nem nyult megtorló rendszabályokhoz, noha Tokióban hangoztatják, hogy a kapcsolatok megbérlését eredményező rendelkezések az angol-japán kereskedelmi szerződés legtöbb kedvezmény klauzúájának súlyos megsértését jelentik.

— Per a májmak miatt Rómából jelentik: A Toscana tartománybeli állatkert igazgatója egy nagy angol cégnél majmokat rendelt. A cég értesítette, hogy a megrendelt majmok vonattal érkeznek. A vonathoz érve, az igazgató megdöbbenve látott a perronon száznál több ketrecet, amelyekben majmok ugrándoztak. Nem sokkal ezután az angol cégtől bocsánatkérő levél érkezett, hogy nem küldhet több majmot. Az igazgató felháborodva válaszolt, hogy ő csak 5 vagy hat majmot rendelt. Kiderült, hogy az igazgató leveleiben 5-6 majomról tett említést, amit az angol cég 506-ra értett. A dologból most per lett, mert a felek egyike sem akarja viselni a tetemes szállítási költségekét.

FILM ZET

MUSORA:

Egy éj Velencé-
Egy éj Velencé-

Tannhauser.
dása.)

mesumüsora:

Egy kis senki.
helyárakkal.)
Itósága soförje
ci csodaprimás

aris. (A buda-
agysikerü szín-
nyíli II vendég-

tt ablak. (Ope-
lejes helyárak-

ris (Ujdonság
It fellépésével)
pérez nem min-
yárakkal.)
aris. (3-adszor.
ével.)

a Buzakalász.
sonyi II ven-
helyárakkal.)

MUSORA:

ra: Veronka

ifju sziv. Lli.
Fritsch, Willy
keretében fel-
más, Járóka

MUSORA

kor:
r:
r:
or:
na Ferber és
ysikerü szín-
ata, főszere-
amerikai sztá-
rie Dressler.

MUSORA

kor:
r:
r:
r:
Kiepura leg-
szerezte Ro-
epben: Marta

SEK

3 lej, vast-
b apré hírd-
30 számlák
k díja előre
k úgy tovább-
lékelve van

ép házzal és
es miatt na-
lehet Rosen-
aria 48.

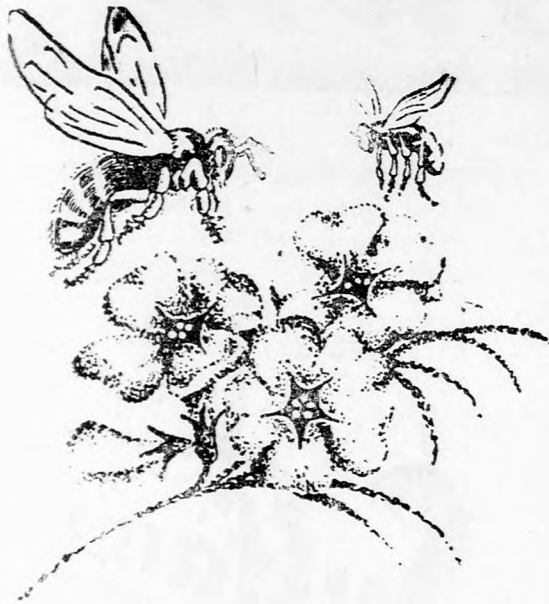
ágyterítő,
ék készítése
smann R. —

n Jüdin mió
ort Stellung.
se: Leuchter
Calea Regele

valeányt, aki
edkezne. Res-

helyiségekkel
szerület és
adó. Értekez-
mészárszék.

fényképező-
szárgyákat,
enyeket, stb.
u. 6.

Maga a természet...

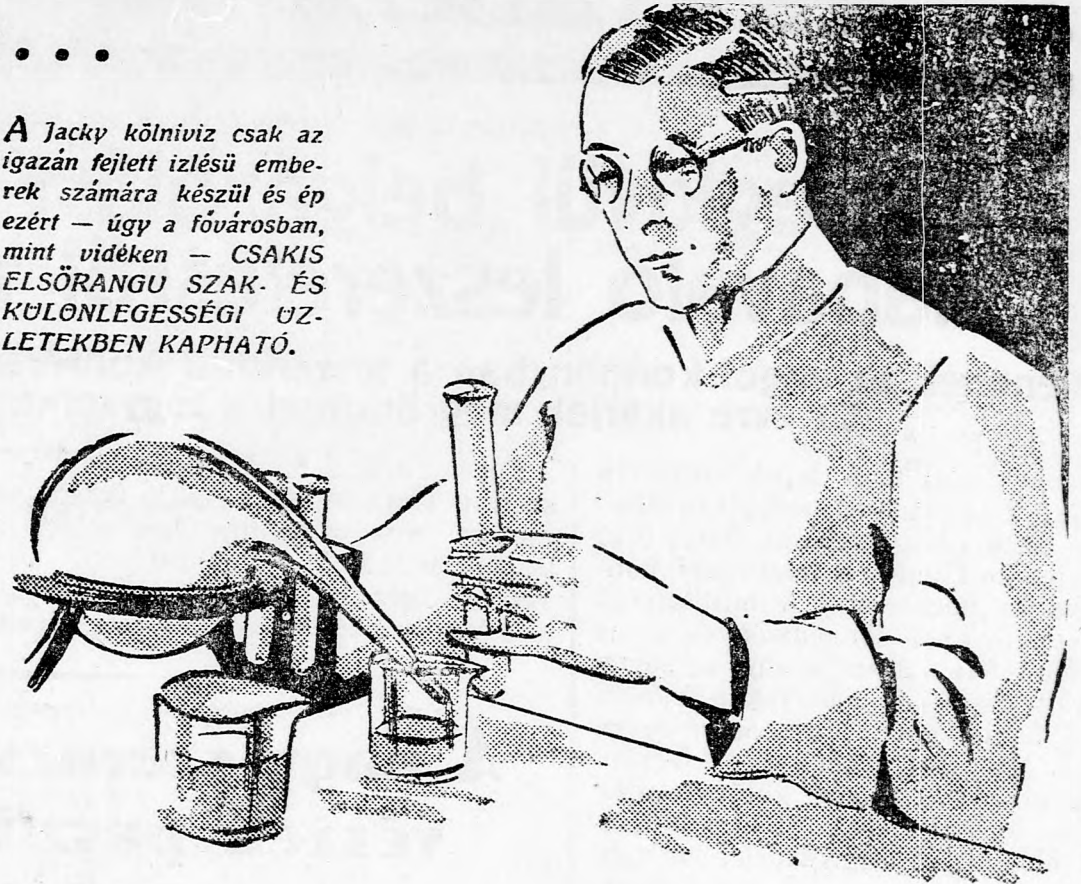
nyújtja a legszebb példáját annak, hogy milyen nagyra becsüli a virágokat. Elküldi hozzájuk a legszorgalmasabb követőit, — említsük meg elsősorban a méheket — hogy kivonják belőlük a természet rejtett kincsét: a nektárt.

De ezenkívül is vannak még kincsek elrejtve a virágok nemes szirmaiban, amelyek ezuttal az ember hoz felszínre. A tavaszi virágok tiszta, töménykivonata — összefogva egy igazán ritka és sikerült csokorba — ez volt a régi korok élni tudó embereinek egyik főtrekvése és ugyancsak erre törekszik a mai kultúrált ember is.

És az elért eredmény: az összes virágok elragadó csokra, a ritka illatok töménykivonata, — az igazi finomság csokra, a tartós, állandó, de mégis enyhe illatok tárháza — amelyet csakis egyetlen-egy kölnivizben találunk meg maradék nélkül és ez csakis a:

KOLNIVIZ

A Jacky kölniviz csak az igazán fejlett izlésű emberek számára készült és ép ezért — úgy a fővárosban, mint vidéken — CSAKIS ELSŐRANGU SZAK- ÉS KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLETEKBE KAPHATÓ.

Jacky

MIGNOT-BOUCHER
Paris

HIREK

Zsidó jogvédő iroda:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.
Inspekciós ügyvéd:
11-én, pénteken 12—21g: Dr. Kertész M.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső hivatalos ünnep miatt szombaton reggel jelenik meg.

— Ünnepi istentisztelet. Holnap, május hó 10-én, az egyesülés ünnepén a Ferdinánd király utcai nagytemplomban reggel fél 9 órakor ünnepi istentisztelet a teljes énekkar közreműködésével. A t. tagok ezután is meghívhatnak minél nagyobb számban való megjelenésre.

— Kazánrobbanás egy francia ágyu. naszádon. Párizsból jelentik: A Bataill. leuse ágyunaszád fedetén vasárnap kazánrobbanás történt. A kazánteremben tartózkodó öt matroz súlyos égési sebeket szenvedett. A tüzet csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták elfojtani. Az ágyunaszádot száraz dokkra kellett vontatni.

— Vacsora nyolckor — filmen. A Select-mozgó tegnap este kezdte meg a ragyogó, mélységeiben gazdag amerikai dráma: „Vacsora nyolckor“ filmváltozatának vetítését. A legkötönyebb amerikai színészek legjobb alakításai teszik feledhetelenné a megrázó realitáru és egyben az egész amerikai élet tragikus ürességét bevilágító filmet. Ez a film valóban élményt jelent, mert igaz életet lehel, szemben a legtöbb amerikai film olcsó, vize. nyós szentimentálmuzsával s hazug, olykor egyenesen buta romantikájával. Ha a prózai színpadokon is frenetikus sikert aratott a „Vacsora nyolckor“, úgy megfilmésített szcenáriuma egyenesen arra hivatott, hogy hatalmas tömegsikeret érjen el, annak ellenére, hogy a film nem olcsó hatásra, hanem művészetre törekszik. A film premierjének közönsége osz. tálan tetszéssel mérte végig a nagy élményt jelentő film bemutatóját.

— Az oltártól szökött meg a menyasszony. Madridból jelentik: Egy külvárosi templomban egészen szokatlan incidens zavart meg egy esküvőt. A vőlegény és menyasszony már ott állt az oltárnál és a pap éppen meg akarta kezdeni szónoklatát, amikor az uccáról hangos autójelzés hallatszott. A fiatal menyasszony hirtelen felfigyelt és amikor a jelzés újra hallatszott, villámgyorsan otthagytott mindent és mielőtt a nászmenet magához tért volna, tovaszárgaldott a gépkocsival. Sokkal később, amikor a menyasszony és megzöktetője, mint új házaspár, levélben hírt adott magáról, tudták meg a szülők és az ismerősök, hogy előre, alaposan kidolgozott szökési terv végrehajtásáról volt szó.

Román területen lőtte le a román határőr a csehszlovák állampolgár határátlépőt? Ez a kérdés foglalkoztatja ma a kolozsvári hadbírószágot. Még 1932-ben a cseh-román határszélen Macau Roman határőr gyanúsán közeledő alakot vett észre a román határ felé. Mikor a közeledő alak elérte a román határt Macau határőr rákiáltott, a határátlépő azonban nem állott meg, mire a határőr riasztó lövést adott le a levegőbe, majd amikor látta, hogy az alak egyre közeledik, feléje lőtt. A lövést jalkiáltás követte és amikor

Macau odament, egy férfi feküdt a földön haldokolva. A határőr értesítette a legközelebbi csendőrséget és beszámolták a haldoklót a közeli faluba, ahol nemsokára kiszenvedett. A halott zsebében talált iratokból kiderült, hogy Feroo Juico felvidéki tót paraszta tal azonos, aki eddig ki nem derített okból jött át a román határon. A cseh konzul csehszlovákia nevében 2 millió lej kártérítést követel a román államtól a cseh állampolgár életéért, melyet azzal indokol meg, hogy a tót paraszta cseh földön volt, amikor a román határőr golyója érte. A védő dr. Titus Mayer a mai tárgyaláson újabb tanuk beidézését kérte, akikkel az új akarja bizonyítani a vádlott, hogy román földön lőtte le az áldozatot.

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknel, vérszegénység, sápadtság és lesoványodás esetében reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József viz úgy felnőtteknél, mint gyermekeknel igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

— Rabbik prédikálnak az angol templomokban. Londonból jelentik: A maidenheadi kongregációs templomban a mise után, amelyet a templomplébánosa celebrált, egy rabbi lépett a szószékre és a plébános meghívására ünnepi beszédet mondott. A maidenheadi példát a keresztény egyházak közös hivatalos híradása szerint más anglikán és katolikus templomokban is követni fogják.

— Feloszlatták a „Német Istenfő ifjuság“ szervezetét. Berlinből jelentik: A birodalmi ifjusági vezetőség közli, hogy a titkos államrendőrség feloszlatta és betiltotta a porosz állam területén a „Német Istenfő Ifjuság“, azelőtt „Német Ifjuság“ nevű egyesületet és az egyesület vagyonaát elkobozta, mert a már régebben feloszlatott Tannenbergszövetség szellemében működött.

— Orvosi hír. Dr. Szilágyi András gyakorló-orvos Str. Paris 38. szám alá, a Tricotage-féle épületbe, költözött. Rendel. d. e. 8—9, d. u. 3—6.

— Gyűjtés a leégett vulkánj templom felépítésére. Ismeretes, hogy a hunyadmegyei Vulkánj temploma Jomkippurkor egy gyertya lángjától leégett. A hitközség, mely anyagilag gyengén áll, elhatározta, hogy hitbuzgó zsidók adományaiból építi fel a templomot. A kormánytól gyűjtési akcióra kértek és kaptak engedélyt s a hitközség megbízottja, Eisikovits Mór, most indult el Erdélyben gyűjtőkörutjára. A hitközség 10, 20 és 100 lejes nyugtákból nyugtatomböket bocsátott ki a hunyadmegyei hatóságok láttamozásával. A hitközség ezuttal is kéri Erdély zsidóságát, járuljon hozzá adományaival a templom felépítéséhez.

— Mit irt Szomorj Dezső a Színházi Életben Csiky Kamilláról? A Színházi Élet irodalmi inyenecnek írja Szomorj Dezső, a kiváló úró recenzióját minden hét kimagasló zenei eseményeiről. Zene és ének hangjainál, ez a címe Szomorj Dezső népszerű rovatának. Tudvalevően Szomorj Dezső nemcsak kiváló dráma és regényíró, hanem elsőrangú muzikus is, aki egyéni hangja zenei kritikáival egész új területen bizonyította be egrvni írásművészetének és széleskörű képességeinek határait. Csiky Kamilláról, aki mint írtuk, Budapesten tartott nagysikerű hangversenyt a zeneakadémián, Szomorj Dezső a Színházi Élet „Operabál“ számában a következőképpen emlékezik meg:

— Csiky Kamilla: már ahogy meghajol, olyan kedvesen és szerényen és féltéken, a félkarjával a zongorához fűzve, — rögtön szeretni kellett. Még jobban kellett szeretni, sőt ezuttal kivételesen Brahms-t is szeretni kellett, mikor ennek az önönmagát gyászoló bus embernek szíve-lelkét megszólaltatta, izzó hangjait az örök szerelemről... Milyen boldogan, micsoda bufelejtéssel engedtem át magam rögtön a Csiky Kamilla érzéken meleg, minden árnyalatában csengő, szinte angyali mezzoszopránjának, hányszor sóhajtottam fel elragadtatva s a szomszédaim ámulatára: Aranyos! Aranyos, s hogy sajnáltam a szívem mélyéből, hogy Radna; Miklós nem hallja ezt, mert amilyen kitünő zenész és ember — gondoltam — ezt éppúgy élvezné, mint én! Ritkán hallottam női hangot, amelynek ennyire hinni lehetett. Amelyik így át volt itatva szent vágvaktól és gyönyöröktől, imádatól és odaadástól. Végre egy koncert a szívem szerint!

Igy ír, a frenézis hangján Szomorj Dezső Csiky Kamilláról, aki ma, esütörtök este fél tizenegy órakor az Újságíróklub pódiumáról fogja a szívekebe lopni művészetét.

Megjelent az új STAT
Registru Personal,
Registru Special
és a globális adót (Supra cotă)
helyettesítő táblázat.
Beszereshető: BOROS-nál.

